

แนวทางการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษา
โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน
ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย

สำนักนโยบายการพัฒนาระดับปฐมวัย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษา
โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน
ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

370.152 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 น แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่
เป็นฐานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย
กรุงเทพฯ : สกศ., 2566
40 หน้า

ISBN : 978-616-270-428-4

1. แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน
2. ภาษาแม่
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน
ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 27/2566

ISBN

978-616-270-428-4

พิมพ์ครั้งที่ 1

สิงหาคม 2566

จำนวนพิมพ์

1,000 เล่ม

พิมพ์เผยแพร่โดย

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ : 0 2668 7123 ต่อ 2459

โทรสาร : 0 2241 5152

Website : <http://www.once.go.th/>

พิมพ์ที่

บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด

19/25 หมู่ 8 ถนนเต็มรัก-หนองกวางเขน

ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110

โทรศัพท์ : 0 2150 9676-8

โทรสาร : 0 2150 9679

E-mail : 21centuryprint@gmail.com

Website : www.21century.co.th

คำนำ

เนื่องจากประเทศไทยมีการตั้งรกรากของหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ส่งผลให้สังคมไทยมีลักษณะเป็น **“สังคมพหุวัฒนธรรมหรือพหุสังคม”** ซึ่งมีภาษาถิ่นที่หลากหลายและมีภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ตามเขตชายแดนของประเทศไทย ทำให้มีเด็กจำนวนมากที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ส่งผลให้มีปัญหาในการเรียนรู้เนื่องจากอุปสรรคด้านภาษา การพัฒนาสมรรถนะทางการสื่อสารผ่านการใช้ภาษาจึงมีความสำคัญและต้องเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่ช่วงปฐมวัย เนื่องจากพัฒนาการทางภาษาของเด็กเริ่มต้นตั้งแต่ออยู่ในครรภ์มารดา - ช่วงอายุ 6 ปีแรกของชีวิต ในการพัฒนาภาษาพูดของตนเองให้เป็นภาษาที่เป็นแบบแผนและซับซ้อนมากขึ้นได้นั้น ต้องอาศัยการส่งเสริมพัฒนาการภาษาและการสื่อสารภาษาแม่แก่เด็กปฐมวัย พร้อมกับจัดประสบการณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอันควบคู่กัน ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญที่ส่งผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้และการประกอบอาชีพของเด็กในอนาคต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานด้านนโยบายการศึกษาของประเทศ และเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ภายใต้พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 จึงได้ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย เพื่อให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับนโยบายตลอดจนระดับปฏิบัติสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับแต่ละบริบททางสังคมไทย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยอันนำไปสู่การพัฒนาสมองและการเรียนรู้ของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในทางภาษาและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองและความเป็นไทยนำมาซึ่งการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรวรรณ เหมชะญาติ และคณะผู้วิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อให้รายงานการศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็ประโยชน์ต่อครู ผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยในหน่วยงานทุกสังกัด สามารถนำไปใช้ในการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแต่ละบริบท เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัยต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
ที่มาและความสำคัญ	1
นิยามศัพท์	5
จุดแข็งของการเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน	6
เพราะเหตุใดจึงควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน	7
ผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน	8
แนวคิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน	10
แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน	12
1. การออกแบบและการจัดกิจกรรมทางภาษา	14
1.1 แนวทางการออกแบบ	14
1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์	17
2. การใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	18
2.1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้	18
2.2 แนวทางการเตรียมสื่อและการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้	19
3. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้	19
3.1 แนวทางการเตรียมการประเมิน	19
3.2 แนวทางการประเมิน	20
4. การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง	21
4.1 แนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	21
4.2 แนวทางการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการพัฒนาผู้เรียน	22
สรุปแนวทางการจัดประสบการณ์แบบทวิ - พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน	23
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	25
บรรณานุกรม	33
คณะผู้จัดทำ	34

ที่มาและความสำคัญ

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย

ประเทศไทยเป็นดินแดนที่มีภูมิประเทศอุดมสมบูรณ์ เป็นใจกลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้**มีการตั้งรกรากของหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์มาอย่างยาวนาน** ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่คนต่างเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม หลั่งไหลเข้ามาพำนักอาศัยในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องทั้งแบบชั่วคราวและถาวร **ส่งผลให้สังคมไทยมีลักษณะเป็น “สังคมพหุลักษณะหรือพหุสังคม”** จึงเกิดความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนตนเองให้สอดคล้องกับความเป็นสมาชิกในสังคมลักษณะดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเตรียมความพร้อมในเรื่องของการติดต่อสื่อสาร แม้การพัฒนาคนให้สามารถใช้ **“ภาษา”** สื่อสารกับสังคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญ แต่การดำรงรักษาซึ่งอัตลักษณ์ทางภาษาของตนเองก็หาละทิ้งได้ไม่

ประเทศไทยมีการใช้ภาษาของคนพื้นถิ่นดั้งเดิมมากกว่า 70 ภาษา กระจายอยู่ทั่วประเทศ ทั้งภาษาตระกูลไท และภาษาตระกูลอื่น ๆ ปัจจุบันหลายภาษาอยู่ในภาวะวิกฤติ เหตุผลและความจำเป็นของ ภาวะวิกฤติรุนแรงใกล้สูญ ได้แก่ การต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐาน หรือภาษาสากล เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนในการประกอบอาชีพ การเข้าถึงบริการของรัฐด้านต่าง ๆ ที่ต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐาน เป็นหลัก รวมถึงการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้การใช้ เฉพาะภาษาไทยมาตรฐานเพียงภาษาเดียวเป็นสื่อในการเรียน การสอนและในสื่อสาธารณะยังเป็นการลดบทบาทของภาษา บ้านเกิดหรือภาษาแม่ กอปรกับชุมชนยังขาดความเข้มแข็ง ในการอนุรักษ์และสืบทอด แต่กลับมุ่งเน้นการใช้เฉพาะภาษาไทย มาตรฐาน จึงทำให้ภาษาบ้านเกิดหรือภาษาแม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ ต่าง ๆ ในสังคมไทยอยู่ในภาวะถดถอย บางกลุ่มอยู่ในภาวะวิกฤติ และอาจเสี่ยงต่อการสูญสิ้นไป อันกระทบโดยตรงต่อการล่มสลาย ทางความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ

ปัจจุบัน ผลงานวิจัยมากมายยืนยันถึงประโยชน์และความสำคัญในการอนุรักษ์หรือส่งเสริมภาษาแม่ของเด็กในบริบทหลากหลายภาษาและวัฒนธรรมที่มีต่อการพัฒนาต่างกันต่าง ๆ นั่นคือ

01 ด้านบุคคล

ได้แก่ การรู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเองและรู้สึกได้ถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันกับสมาชิกเจ้าของภาษาแต่ละภาษา การเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางและหลากหลาย และการเปิดใจกว้างต่อความแตกต่างด้านความคิด ความเชื่อ และความซาบซึ้งต่อวัฒนธรรมอื่น ๆ

02 ด้านปัญญา

ได้แก่ ความยืดหยุ่นทางสติปัญญา การใช้ภาษาทั้งสองภาษากลับไปกลับมาได้โดยไม่สูญเสียความหมาย ซึ่งเท่ากับเป็นการสนับสนุนและขัดเกลาความคิดเชิงมโนทัศน์เชิงวิเคราะห์ และเชิงสร้างสรรค์ ให้พัฒนายิ่งขึ้น

03 ด้านวิชาการ

ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาสาระในการอ่านที่ลึกซึ้ง มีทักษะการฟังและการจดจำที่ดี มีวงคำศัพท์ที่มากและกว้างขวาง อันเอื้อประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสารรวมทั้งมีเจตคติและมุมมองทางบวกเกี่ยวกับมโนทัศน์ทางการสื่อความหมายในภาษาต่าง ๆ

04 ด้านสังคม

ได้แก่ การเชื่อมโยงทางภาษาและวัฒนธรรมของเด็กในบริบทหลากหลายภาษาและวัฒนธรรมเปรียบเสมือน “ตัวประสานงาน” ในตลาดโลก ซึ่งนับได้ว่าเป็น “สมบัติอันมีคุณค่าของสังคม”

การพัฒนาสมรรถนะทางการสื่อสารผ่านการใช้ภาษาจึงมีความสำคัญและต้องเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่ช่วงปฐมวัย เนื่องจากพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเริ่มต้นตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาโดยเริ่มตั้งแต่ว่าการได้ยินเสียง จำแนกเสียง เริ่มเรียนรู้ การเปล่งเสียง เริ่มพูดเป็นคำ เริ่มพูดเป็นประโยค ถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาพูดได้ และในที่สุดพัฒนาภาษาพูดของตนเองให้เป็นภาษาที่เป็นแบบแผนและซับซ้อนมากขึ้นได้นั้น ใช้เวลาอยู่ในช่วงอายุ 6 ปีแรกของชีวิตด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมพัฒนาการภาษาและการสื่อสารภาษาแม่แก่เด็กช่วงปฐมวัย พร้อมกับจัดประสบการณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่ 2 และ/หรือภาษาที่ 3 ควบคู่กันไปจึงเป็นอีกแนวคิดสำคัญที่ส่งผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้และการประกอบอาชีพของเด็กในอนาคต ทั้งนี้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ทางภาษาสำหรับเด็กต้องอาศัยองค์ความรู้ที่ทันสมัย มีความเป็นสากล และสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย

นียมคัพท

การจ้ดประสบการณ้การเรยัรฐัแบบทวี่-พหุภาษา โดยัใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

หมายถึง การจ้ดการศึษาให้แก่เด็ทที่ไม่สามารถเข้าัใจหรือพูดภาษาไทยได้ใน
โรงเรยัรฐั โดยัเด็ทที่เรยัรฐัแบบทวี่ - พหุภาษาจะเรยัรฐัมาจากการเรยัรฐัภาษาแม่ก่อน
และัใช้ภาษาแม่เป็นลือ่ในการเรยัรฐัการสอณ ซึ่งัเป็นฐานเชื่อมัโยงัไปสู่การเรยัรฐั
และัเข้าัใจภาษาไทย และัเด็ทจะสามารถัใช้ภาษาแม่และัภาษาไทยในการเรยัรฐั
ระดบัที่ลูงัซึ้นต่อไป

แนวททางการจ้ดประสบการณ้การเรยัรฐัแบบทวี่- พหุภาษาโดยัใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

หมายถึง วถึททางหรือข้อัแนะนำในการล่งเสริมให้เด็ทกัมีประสบการณ้การเรยัรฐั
แบบทวี่ - พหุภาษา โดยัใช้ภาษาแม่ของเด็ทเป็นลือ่ในการเรยัรฐัการสอณ เพื่อ
ให้สามารถลือ่สอณและัเรยัรฐัภาษาไทยได้

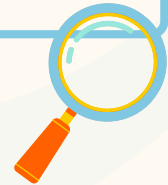

จุดแข็งของการเรียนรู้ แบบทวิ-พหุภาษาโดย ใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

“เด็กจะเป็นเด็กสองภาษา สองวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จในการเรียนได้อย่างมีคุณภาพ” ซึ่งใช้ภาษาสองภาษาหรือมากกว่าในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยจัดโปรแกรมและวางแผนเพื่อให้เด็กได้พัฒนาการรู้หนังสือและความรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดโดยใช้สองภาษาหรือมากกว่านั้นเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ ภาษาที่ใช้โดยมากจะเป็นภาษาแม่ ภาษาถิ่น หรือภาษาที่เด็กใช้ที่บ้าน และอีกภาษาเป็นภาษาที่ใช้กันโดยทั่วไปในสังคม หรือภาษาเป้าหมายที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้

เพราะเหตุใดจึงควร จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวทวิ - พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

๘
ค
ก
ช
า

× □ -

ประเทศไทยมีภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาประจำชาติ
ในขณะเดียวกันก็มีภาษาถิ่นหลากหลาย เช่น ภาษาเหนือ
ภาษาอีสาน ภาษาถิ่นใต้ และมีภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์
เช่น ภาษามลายูถิ่น ภาษาเขมรถิ่นไทย ภาษากะเหรี่ยง
ภาษาม้ง ภาษาปื๊อ ภาษากว๋อง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มี
ภูมิลำเนาอยู่ตามเขตชายแดนของประเทศไทย
จึงมีเด็กจำนวนมากที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่
และมีปัญหาในการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับปฐมวัย
และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหลายประการ
เนื่องจากอุปสรรคด้านภาษาที่ต้องใช้ในการเรียนรู้

ผลของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

ยูนิเซฟ ประเทศไทย (2561) และมูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ (2562) ระบุว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษา เป็นวิธีการที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษา ลดความเหลื่อมล้ำด้านภาษา วัฒนธรรมและสังคมของผู้เรียนได้ โดยกำหนดรูปแบบและสัดส่วนการใช้ภาษาแม่กับภาษาที่สองในกิจกรรมอย่างเหมาะสม ตรงตามช่วงวัย และธรรมชาติของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเรียนการสอนภาษา วิธีนี้จึงต้องเน้นภาษาที่ได้ศึกษามาก่อนเป็นสำคัญ ภายใต้สภาพแวดล้อมของชุมชน วัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกันในระดับชาติ เปรียบเสมือนการใช้ภาษาแม่เป็นบันไดสู่การเรียนรู้ทักษะภาษาไทย อย่างเป็นระบบต่อไปเมื่อโตขึ้น จนสามารถใช้ทั้งสองภาษาได้เป็นอย่างดี อันนำไปสู่การพัฒนาสมองและการเรียนรู้ของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งยังสามารถพัฒนาไปสู่ภาษาที่สามและภาษาที่สี่ได้อีกด้วย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาส่งผลต่อ การพัฒนาเด็กใน 3 ด้าน (มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์, 2564)

1 ด้านภาษา

คือ การพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่สามารถใช้ภาษาได้อย่างน้อยสองภาษา (ภาษาแม่และภาษาไทย) ขึ้นไปได้อย่างดี ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อการติดต่อสื่อสารและการเรียนรู้ทางวิชาการได้อย่างดีและมั่นใจ

2 ด้านวิชาการ

คือ การให้เด็กบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประสบความสำเร็จในการเรียน และสามารถเรียนรู้ได้ดีในระดับชั้นที่สูงขึ้น

3 ด้านเศรษฐกิจและสังคม

คือ การให้เด็กมีความรักและความภาคภูมิใจในมรดกทางภาษา และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองและความเป็นไทย เคารพให้เกียรติผู้อื่นในวัฒนธรรมอื่น และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ทั้งในวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมของสังคมไทย มีอาชีพที่ดี มีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติเพื่อความอยู่ที่ดีขึ้น มีความเจริญก้าวหน้า รวมถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเข้าใจกัน

แนวคิดการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

1) การจัดการศึกษาตามแนวคิดทวิ – พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เป็นศาสตร์สหสาขาวิชา (a multidisciplinary science) ซึ่งให้ความสำคัญกับ “ความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้านอารมณ์ความรู้สึก” เช่น แรงจูงใจ เจตคติ การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานในเอเชีย ประกอบด้วย 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาแม่ของเด็ก ภาษาประจำภูมิภาค ภาษาประจำชาติ และภาษาต่างประเทศ

2) เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อใช้ภาษาแม่ในการเรียน เพราะการสร้างรากฐานภาษาแม่ของเด็กที่แข็งแกร่ง นำไปสู่ทักษะในการเรียนภาษาอื่นได้เป็นอย่างดี จึงมีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในประเทศไทย

3) การให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและจำเป็นไปพร้อม ๆ กันในการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งการรักษาภาษาแม่ของกลุ่มเด็กทวิ – พหุภาษา เป็นหนึ่งในปัจจัยเบื้องต้นสู่ความสำเร็จในการเรียนในโรงเรียนของเด็ก

4) การออกแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เพื่อลดความเครียดและความรู้สึกที่ว่าตนเองเป็นคนอื่น ในการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนในห้องเรียนและกับบุคลากรในโรงเรียน ทั้งยังเป็นการลดอุปสรรคในการเรียนรู้ของเด็ก อันเกิดจากปัญหาการไม่เข้าใจภาษาอีกด้วย

5) ความหลากหลายของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบและกระบวนการรับภาษาและเรียนรู้ภาษาที่หลากหลายตามไปด้วย กลายเป็น 3 ภาษา และจะยิ่งซับซ้อนขึ้นเมื่อเป็น 4 ภาษาหรือมากกว่า เด็กเหล่านี้จึงถูกเรียกว่า “เด็กทวิ - พหุภาษา” ซึ่งโดยทั่วไปแล้วสามารถพูดหรือเข้าใจได้หลายภาษา บางคนสามารถพูดหลายภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ความซับซ้อนและลักษณะเฉพาะตัวของการพัฒนาพหุภาษาจึงเป็นความท้าทายต่อการศึกษาวิद्यมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลลัพธ์ที่พบมักเกี่ยวข้องกับความสามารถทางปัญญา การถ่ายโอนภาษาและความลึกซึ้งของคำศัพท์ที่ใช้ในแต่ละภาษา รวมทั้งปัจจัยทางอารมณ์ แรงจูงใจ และเจตคติที่แตกต่างกันในการใช้ภาษาแม่ ภาษาไทย และภาษาอื่น ๆ การเป็นเด็กทวิ - พหุภาษา จึงสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และการใช้แต่ละภาษาของตัวเด็กเอง

แนวทางการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

01

การออกแบบและการจัดกิจกรรมทางภาษา

02

การใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

03

การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

04

การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง

นำเสนอตามประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ การออกแบบและการจัดกิจกรรมทางภาษา การใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ซึ่งรายละเอียดในแต่ละประเด็นได้จากการประมวลข้อมูลจากเอกสารวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การสังเกตการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ – พหุภาษาในภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย เพื่อให้เห็นแนวทางจากผู้ปฏิบัติจริงที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นศึกษา	ประเด็นย่อย
แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน	1. การออกแบบและ การจัดกิจกรรม ทางภาษา	1.1 การกำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ภาษา 1.2 การสอนภาษาในห้องเรียน
	2. การใช้สื่อและ การจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้	2.1 การจัดหาสื่อที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ความหลากหลาย ทางภาษาและวัฒนธรรม 2.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
	3. การประเมิน พัฒนาการและ การเรียนรู้	3.1 การใช้วิธีการประเมิน ที่หลากหลาย 3.2 การนำผลการประเมินมาใช้
	4. การสร้างความร่วมมือ กับผู้ปกครอง	4.1 การเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ 4.2 การประเมินพัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็ก

กรอบแนวคิด การวิจัย

โดยสามารถสรุปภาพรวมแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
แบบทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ได้ดังนี้

1

การออกแบบและการจัดกิจกรรมทางภาษา

ต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ภาษาแม่ของเด็กในการเรียนการสอน
ตามบริบท ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเด็ก รวมทั้งความต่อเนื่อง
ของการใช้ภาษาแม่ โดยมีแนวทางดังนี้

1.1 แนวทางการออกแบบ

1) โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน
ที่ใช้ภาษาแม่ของเด็กเป็นสื่อในการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 2
จนถึงประถมศึกษาปีที่ 3 โดยกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนการจัดการ
เรียนรู้โดยใช้ภาษาไทย เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะการเรียนรู้ไม่รู้เรื่องและเครียด
เพราะไม่เข้าใจภาษาไทย มีการกำหนดปริมาณการใช้ภาษาแม่เป็นสื่อ
การเรียนการสอนให้แปรผกผันกับการใช้ภาษาไทยตามระดับชั้นที่สูงขึ้น
และพัฒนาหลักสูตรที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางโดยให้ความสำคัญ
กับการสำรวจความถนัด ความสนใจ ความรู้ และประสบการณ์เดิม
ของเด็กที่ติดตัวมาจากครอบครัว และจากชุมชนในวิถีชีวิตประจำวัน
เพื่อจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับภูมิหลังหรือประสบการณ์เดิมของเด็ก

2) โรงเรียนควรออกแบบการจัดประสบการณ์แบบทวี - พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ที่คำนึงถึงภาษา วัฒนธรรม และประสบการณ์ของเด็ก เพื่อต่อยอดและเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ใหม่ **จัดประสบการณ์เรียนรู้ภาษาให้เด็กอย่างเป็นระบบและตามลำดับ** คือ เริ่มจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาไทย ภาษาอื่น ๆ รวมทั้งทักษะทางภาษา ได้แก่ เริ่มต้นจากการฟัง - พูด - อ่าน - เขียน ตามลำดับ โดยใช้ภาษาแม่เป็นสื่อกลางการเรียนรู้ กรณีที่ภาษาแม่ของเด็กมีภาษาเขียน **เด็กควรได้เรียนการอ่าน - เขียนในภาษาแม่ของตนก่อนเรียนรู้ภาษาไทย** พร้อมกันนั้น ควรจัดให้เด็กได้เรียนรู้วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของตนเองด้วย ผ่านสื่อการเรียนการสอน หรือบูรณาการกับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ในระดับชั้นอนุบาล หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ เมื่ออยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

3) โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ คือ

- (1) ระบุหรือกำหนดคุณค่าของพหุภาษาอย่างเปิดเผยในวิสัยทัศน์/พันธกิจ เพื่อให้เกิดการรับรู้โดยทั่วถึง
- (2) สร้างความเข้าใจกับครูเรื่องการใช้ภาษาแม่ของเด็กเป็นฐานในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน
- (3) จัดให้ครูสอนเรียนรู้และฝึกฝนให้สามารถใช้ภาษาแม่ของเด็กในห้องเรียนได้
- (4) ส่งเสริมการใช้ภาษาแม่ในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นเป็นตอน
- (5) ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ทุกด้าน เป็นการจัดให้เด็กได้พัฒนาความรู้สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผ่านการใช้ภาษา
- (6) ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่มีความหมาย โดยเปิดโอกาสให้แบ่งปันและเรียนรู้วัฒนธรรมเกี่ยวกับตัวเด็ก
- (7) ส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาแม่ของเด็กผ่านการร้องเพลง ท่องบทกลอน/คำคล้องจอง/เล่นหุ่นนิ้วมือ
- (8) เตรียมบทเรียนโดยสอนคำศัพท์ภาษาไทยที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก โดยนำเสนอเป็นภาษาแม่ก่อนที่จะจัดกิจกรรมเป็นภาษาไทย
- (9) กำหนดสาระการเรียนรู้โดยแปลเป็นภาษาแม่ของเด็ก
- (10) สนับสนุน เสริมสร้าง และขยายการเรียนรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาแม่ของเด็ก โดยอนุญาตให้เด็กใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาแม่แทนกันได้
- (11) วางแผนให้ความช่วยเหลือเด็กเมื่อต้องเรียนเป็นกลุ่มใหญ่
- (12) วางแผนกิจกรรมที่ใช้ความสัมพันธ์หรือความคล้ายคลึงของเสียงทั้งในภาษาไทยและภาษาแม่ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ภาษา

1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

ควรมีการกำหนดรูปแบบและสัดส่วนการใช้ภาษาแม่กับภาษาไทย ในกิจกรรมอย่างเหมาะสม และมีการพัฒนาทักษะด้านภาษา เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำด้านภาษา วัฒนธรรมและสังคมของผู้เรียน ครูควร ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ภาษาแม่และภาษาไทยอย่างเหมาะสมกับ ช่วงวัยและธรรมชาติของผู้เรียน โดยเน้นภาษาที่เด็กคุ้นเคยเป็นสำคัญ ซึ่งมีแนวทางการใช้ภาษาแม่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ

- (1) ใช้ภาษาแม่ของเด็กสื่อสารกับเด็กกลุ่มที่ใช้ภาษาแม่จากที่บ้าน ก่อนเข้าโรงเรียน กรณีที่ครูไม่สามารถใช้ภาษาแม่ของเด็กสื่อสารได้ ควรมีผู้บอกภาษา โดยสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองหรือชุมชนที่ใช้ ภาษาแม่ของเด็กได้
- (2) จัดให้เด็กได้ทำงานกลุ่มเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในห้องเรียน
- (3) เลือกรูปแบบการสนทนาหรือมีผู้บอกภาษาในการจัดการเรียนการสอน
- (4) จัดลำดับการเรียนรู้ภาษาแม่และภาษาไทยตามบริบทของห้องเรียน

2 การใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมในห้องเรียนมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่เริ่มเรียนพหุภาษาให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมได้อย่างเข้าใจ เพื่อให้เด็กตระหนักถึงความสำคัญของภาษาแม่ ขนบธรรมเนียมนิยมจารีตประเพณี และสิ่งต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของตนเอง และเป็นการวางรากฐานที่ดีของการ **“รู้และรักอัตลักษณ์ของตน”** สำหรับการเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยมีแนวทางสำหรับครูในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้

- (1) จัดสภาพแวดล้อมเชิงบวกที่ตอบสนองการเรียนรู้ทางภาษาและวัฒนธรรม จากฐานความรู้ทักษะทางภาษาและวัฒนธรรมของเด็ก
- (2) นำสื่อที่เป็นภาษาแม่มาใช้ในห้องเรียนและอนุญาตให้เด็กได้ใช้
- (3) ปรับเปลี่ยนและหมุนเวียนแผนภาพและป้ายสื่อต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ
- (4) จัดเตรียมแหล่งข้อมูล สื่อการเรียนรู้ หนังสือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ วัตถุสิ่งของที่คุ้นเคยจากวัฒนธรรมและชุมชนของตน
- (5) ส่งเสริมให้เด็กแสดงออกในสิ่งที่ขีดเขียนหรืออ่านในภาษาแม่ของตนหรือภาษาไทย (ภาษาที่สอง)

2.2 แนวทางการเตรียมสื่อและการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้

- (1) เลือกใช้สื่อภาพและเสียงที่หลากหลายภาษาในการสอนคำศัพท์
- (2) ใช้เพลงและเรื่องเล่าที่เป็นภาษาแม่ของเด็ก และพิมพ์คำศัพท์เหล่านั้นบนแผ่นป้ายติดไว้รอบห้องเรียนในระดับสายตาของเด็ก เพื่อทบทวนเป็นประจำ
- (3) บันทึกเรื่องเล่าหรือนิทานในภาษาแม่ของเด็ก และขอให้เด็กช่วยแปลกลับเป็นภาษาที่สอง
- (4) สร้างกระดานภาพหรือทำบอร์ด เพื่อช่วยเด็กในการสื่อสารความต้องการและความรู้สึกของตนเอง

3

การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสามารถของเด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็กหรือการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก โดยมีแนวทางสำหรับครูในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 แนวทางการเตรียมการประเมิน

- (1) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินที่ชัดเจนและครอบคลุม มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวิธีการประเมินแบบต่าง ๆ โดยพยายามทำความเข้าใจทักษะทางภาษาของผู้เรียนอย่างครอบคลุม

- (2) บุคลากรการสอนกับการประเมิน การวางแผนการประเมินที่เหมาะสม และยืดหยุ่นช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์โดยทำการประเมินควบคู่กันไปได้อย่างราบรื่น
- (3) ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลาย การประเมินมีทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยส่วนใหญ่การประเมินสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแบบไม่เป็นทางการ และควรเลือกใช้เครื่องมือการประเมินให้เหมาะสมกับพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กด้วย

3.2 แนวทางการประเมิน

แนวทางการประเมินในกิจกรรมการเรียนรู้และกิจวัตรประจำวันมีดังนี้

- (1) ให้ความสนใจทั้งกระบวนการและผลผลิต กระบวนการการเรียนรู้ของเด็กในขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากเวลาปกติ เป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรใส่ใจ หากกระบวนการดี ผลผลิตก็จะดีตาม
- (2) เน้นความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็กระหว่างการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของเด็ก การประเมินควรบันทึกสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ ไม่ใช่สิ่งที่เด็กยังทำไม่ได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำสนับสนุนให้เด็กก้าวไปสู่พัฒนาการในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป
- (3) ประเมินหลายรูปแบบ ทั้งการประเมินแบบปากเปล่า - การเขียน การประเมินเป็นรายบุคคล - เป็นกลุ่ม เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า ความสนใจที่เด็กมี และสามารถวางแผนให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนที่เหมาะสมต่อไปได้
- (4) ประเมินในหลากหลายบริบท เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่มีความแม่นยำ ตรงตามสภาพจริงของเด็ก ผู้ประเมินต้องอาศัยการสังเกตนอกเหนือจากเวลาปกติธรรมดาและหลากหลายบริบท ครูจึงไม่ควรรีบด่วนสรุปพฤติกรรมของเด็กจากบริบทใดบริบทหนึ่ง

การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง

4.1 แนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

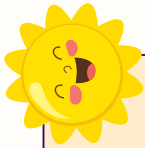
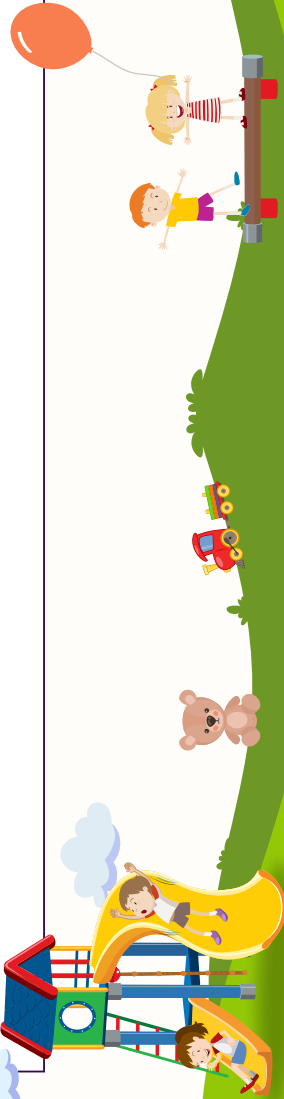
- (1) ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทางการศึกษาคควมร่วมมือเกี่ยวกับครอบครัวของเด็กกลุ่มที่มิได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ เพื่อออกแบบโครงการหรือกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและบ้าน รวมทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างการปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียนกับครอบครัวของเด็ก และชุมชน ทั้งนี้ มีผู้ปกครองช่วยสนับสนุนโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลของเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ในโรงเรียน
- (2) ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาคควมร่วมมือสื่อสารสองทางกับครอบครัวเด็ก และทำงานร่วมกันเพื่อรักษาภาษาแม่ของเด็กให้คงไว้ทั้งในห้องเรียนและในสภาพแวดล้อมที่บ้าน
- (3) สนับสนุนพ่อแม่ให้ใช้ภาษาแม่กับเด็กควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ภาษาแม่ของเด็กที่โรงเรียน เป็นการช่วยลดความสูญเสียทางภาษาและวัฒนธรรม และส่งเสริมการใช้ภาษาไทยได้เข้มแข็งยิ่งขึ้น
- (4) ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ดูแลหลักสูตรอนุญาตให้เด็กใช้ภาษาแม่ โดยร่วมมือกับครอบครัวเด็กสร้างสภาพแวดล้อมที่บ้านให้ยังคงใช้ภาษาแม่สื่อสารกัน และทำกิจกรรมผ่านการเล่น การร้องเพลง การอ่านหนังสือ การเรียนรู้ตัวอักษร และการใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ที่เป็นภาษาแม่ของเด็กที่บ้าน
- (5) สร้างครอบครัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญของแต่ละครอบครัวสนับสนุนการใช้ภาษาแม่ระหว่างการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
- (6) จัดการประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลและงานวิจัยที่สนับสนุนแนวคิดพหุภาษา เพื่อให้ผู้ปกครองทราบข้อมูลใหม่ ๆ
- (7) จัดโอกาสและช่องทางการพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ กับผู้ปกครอง ตลอดจนทั้งป้อนอย่างต่อเนื่อง

4.2 แนวทางการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการพัฒนาผู้เรียน

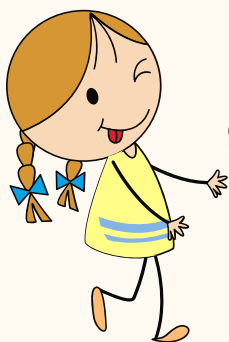
- (1) ให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ ของเด็กแก่ครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน
- (2) ใช้ภาษาแม่สื่อสารกับเด็กที่บ้าน และจัดให้บ้านเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมในครอบครัว
- (3) ร่วมมือกับครูในการเชื่อมโยงการใช้ภาษาแม่ที่บ้านควบคู่ไปกับการใช้ภาษาแม่ของเด็กเป็นสื่อกลางการเรียนรู้ในห้องเรียน
- (4) ร่วมกันทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้านผ่านการเล่น การร้องเพลง การอ่านหนังสือ การเรียนรู้ตัวอักษร และการใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ที่เป็นภาษาแม่ของเด็ก
- (5) เข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเพื่อติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในทวิ - พหุภาษา และพูดคุยซักถามประเด็นต่าง ๆ ของเด็กอย่างต่อเนื่อง

แนวความคิดจัดประสบการณ์แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

- ความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านอารมณ์และความรู้สึก
- เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อใช้ภาษาแม่ในการเรียน เพื่อสร้างรากฐานภาษาแม่ที่แข็งแรงซึ่งมีแนวโน้มไปสู่ทักษะในการเรียนภาษาอื่น
- การให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและจำเป็นไปพร้อม ๆ กันในการจัดการศึกษา ช่วยให้เกิดประสบการณ์สำเร็จในการเรียนในโรงเรียน
- การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เพื่อลดความเครียดและความรู้สึกอึดอัดตนเองเป็นอันดับหนึ่ง รวมทั้งอุปสรรคในการเรียนรู้
- ความหลากหลายของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้น

	แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ - พหุภาษา โดยให้ภาษาแม่เป็นฐาน		
การออกแบบและการจัดกิจกรรมทางภาษา	1. แนวทางการออกแบบ	1.1 จัดทำหนังสือ : รายละเอียดการใช้งาน แผนการสอนในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาแม่ 1.2 การพัฒนาหลักสูตร : พหุภาษา โดยให้ภาษาแม่เป็นฐาน : (1) กำหนดเป้าหมายและชั้นเรียนของการเรียนรู้อยู่โดยใช้ภาษาไทยตั้งแต่ระดับอนุบาล 2 จนถึงประถมศึกษาปีที่ 3 (2) กำหนดปริมาณการใช้ภาษาแม่ในการเรียนรู้อยู่ใช้ภาษาไปโดยธรรมชาติ (3) เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง คำนี้รับภาษา วัฒนธรรม และประสบการณ์ 1.3 การสนับสนุนส่งเสริมเรียนรู้ : (1) สนับสนุนทุกส่วนของหลักสูตรภาษาตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นต้น (2) ส่งเสริมการเข้าใจผู้ดูแลหรือการใช้ภาษาของเด็กลงมาในชั้นเรียน (3) จัดให้เด็กเรียนเขียนและอ่านหนังสือโดยใช้ภาษาแม่ตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นต้น (4) ใช้ภาษาแม่ในการเรียนรู้อยู่อย่างมีระบบและมีขั้นบันได (5) พัฒนาการเรียนรู้ผู้รู้ต้น (ศัพท์พูด ๆ อารมณ์ และสังคม) ผ่านการใช้ภาษา (6) จัดประสบการณ์ที่มีความหมายและเชื่อมโยงวัฒนธรรมเข้ากับเด็ก (7) เรียนรู้โดยใช้ภาษาไปและภาษาแม่ผ่านเพลง/เรื่องกลอน/คำคล้องจอง/เล่นหุ่นมือ	
การใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	2. แนวทางการจัดการเรียนการสอน	2.1 ใช้ภาษาแม่ของเด็กลีลาการฝึกฝนที่ใช้ภาษาแม่จากทั้งบ้านก่อนโรงเรียน 2.2 จัดให้เด็กได้ทั้งภาษาแม่และภาษาที่โรงเรียนใช้ในชั้นเรียน 1.1 จัดสภาพแวดล้อมเชิงบวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษาและวัฒนธรรม จากธรรมชาติ ทั้งของภาษาและวัฒนธรรมของเด็ก 1.2 มีสื่อที่ใช้ภาษาแม่ในชีวิตประจำวันของเด็ก 1.3 ปรับเปลี่ยนและหมุนเวียนสภาพแวดล้อมและวัสดุต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ 2.1 เลือกใช้สื่อภาษาและสื่อที่หลากหลายภาษาในการสอนเด็ก 2.2 ใช้เพลงและเรื่อเล่าในภาษาแม่ของเด็ก และพื้นที่ที่เด็กเล่ากับแม่บ้าน 2.3 ฝึกอบรมครูให้มีความรู้เกี่ยวกับสื่อภาษาแม่ที่เหมาะสม	
การประเมินพัฒนาการและกรเรียนรู้	1. แนวทางการประเมิน การประเมิน	1.1 กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินที่ชัดเจนและรอบคอบ 1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมิน 2.1 ใช้ภาษาแม่ในการประเมิน 2.2 เน้นความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก	
การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง	1. แนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	1.1 ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของผู้เรียนที่ศึกษาไปเป็นภาษาแม่ 1.2 ครูใช้สื่อที่สื่อสารทางกับครอบครัวและผู้ปกครอง 1.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อยู่ใช้ภาษาแม่ของเด็กที่โรงเรียน 1.4 อนุญาตให้เด็กใช้ภาษาแม่ที่ใช้ในการสื่อสารกับคุณครูและคุณครู	
การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้	2. แนวทางการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการพัฒนาผู้เรียน	2.1 ใช้ข้อมูลต่าง ๆ ของเด็กและผู้ 2.2 ใช้ภาษาแม่ในการวัดพัฒนาการ 2.3 ฟอร์มวัดพัฒนาการของเด็กใช้ภาษาแม่ที่วัดร่วมกับโรงเรียน	
		2.3 ฟอร์มวัดพัฒนาการของเด็กใช้ภาษาแม่ที่วัดร่วมกับโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนด้วย - พหุภาษา อย่างชัดเจน	

ข้อเสนอเชิง นโยบาย

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย มีจุดเน้นในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน การดำเนินการอย่างเป็นระบบช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับมุ่งไปสู่ทิศทางเดียวกัน การขับเคลื่อนสู่เป้าหมายจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องพึ่งพาการสอดประสานกันของนโยบายในแต่ละระดับ

หน่วยงานระดับนโยบาย

หน่วยงานระดับต้นสังกัด

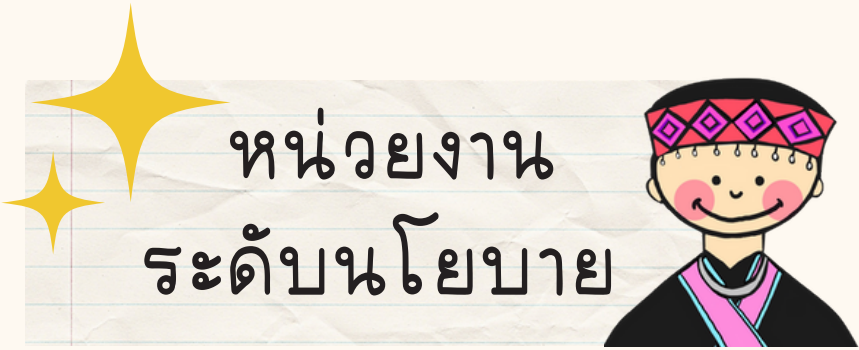
หน่วยงานระดับปฏิบัติการ

จึงจำแนกข้อเสนอเชิงนโยบายออกเป็น **3** ระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

หน่วยงาน ระดับนโยบาย

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายการศึกษาบนพื้นฐานการสร้างมาตรฐานใหม่แก่สังคมทางด้านการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความปลอดภัยทางวัฒนธรรมทั้งด้านกายภาพและจิตภาพ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานจึงมีเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาไทยทางวิชาการของเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เช่นเดียวกับ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายใต้ความหลากหลายของชาติพันธุ์ ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การสร้างกลไกส่งเสริมการเห็นคุณค่าของภาษาที่หลากหลายในสังคมที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นต่อไป

2) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบาย วางแผน และ ประสานการทำงานร่วมกันที่มุ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนความคล่องตัว ในการจัดโปรแกรมการเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่ เป็นฐานในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลจนถึงระดับชั้นประถมศึกษา ศึกษาดอนต้น บนฐานคิดการยืดหยุ่นบทเรียนตามบริบทสังคม วัฒนธรรม โดยสอนภาษาไทยที่เหมาะสมกับความสามารถทางภาษา และบริบทที่หลากหลายทางสังคมแวดล้อมของเด็ก โดยเฉพาะ ในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม

3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรกำหนดเป้าหมายในการสนับสนุน จัดสรรงบประมาณ และให้ความช่วยเหลือในทุกมิติที่สอดคล้อง ไปในทิศทางเดียวกันกับความต้องการจำเป็นของเด็กกลุ่มทวิ-พหุภาษา เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพราะเด็กกลุ่มนี้มักมีต้นทุนทางสังคมต่ำเป็นปัจจัย แทรกซ้อน

4) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณ และอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละท้องถิ่นให้มีการพัฒนา หลักสูตรและผลิตครูทวิ-พหุภาษาเพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบ เป็น รูปธรรมสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นของตน ภายใต้ การปรับเปลี่ยนมุมมองใหม่ที่ทำให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุขท่ามกลางความหลากหลายของชาติพันธุ์ ไม่กีดกันกัน แต่หลอมรวม

หน่วยงาน ระดับต้นสังกัด

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้บุคลากรในสายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของภาษา-วัฒนธรรมกับการศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ที่มุ่งพัฒนาความเข้มแข็งทางภาษาไทยของเด็กกลุ่มทวิ-พหุภาษาโดยไม่จำเป็นต้องละทิ้งภาษาแม่ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดความกลมเกลียว

2) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตรการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน หรือการสร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แก่เด็กกลุ่มทวิ-พหุภาษา เพื่อใช้เป็นฐานในการช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่ที่มีลักษณะของบริบททางวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน

3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องของกระทรวงประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา ในแต่ละท้องถิ่น พัฒนาคู่มือ แนวทางหรือกรอบในการปฏิบัติที่ชัดเจน เป็น รูปธรรม และง่ายต่อการเข้าถึงหรือใช้งานสำหรับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ทั้งนี้ ควรจัดทำภายใต้ความร่วมมือของชุมชนหรือทุกภาคส่วน แตกต่างกันไป ตามบริบททางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดเอกภาพในการปฏิบัติ

4) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องของควรจัดสรรงบประมาณ สร้างระบบสนับสนุน กำกับติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และความช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็น เมื่อประสบปัญหาหรือความท้าทาย ในการสนับสนุนระบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบการดูแลช่วยเหลือ เด็กกลุ่มทวิ - พหุภาษา ของสถานศึกษาในกำกับ

หน่วยงาน ระดับปฏิบัติการ

1) สถานศึกษาควรสร้างความตระหนัก พัฒนาความรู้ความเข้าใจใหม่แก่ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเด็กกลุ่มทวี - พหุภาษาว่า การพัฒนาความเข้มแข็งทางภาษาไทยให้แก่เด็กกลุ่มนี้ ไม่จำเป็นต้องละทิ้งภาษาแม่ แต่กลับใช้ภาษาแม่ในการช่วยสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาไทย ควบคู่ไปกับการคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเด็ก จนกลายเป็นเด็ก ทวี - พหุภาษาในที่สุด

2) สถานศึกษาควรสร้างระบบการบริหารจัดการการศึกษาภายในโรงเรียน ที่เน้นความสำคัญของระบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบการดูแลช่วยเหลือ เด็กกลุ่มทวี - พหุภาษา ตั้งแต่แรกรับเข้าโรงเรียนจนจบจากโรงเรียน รวมทั้งจัดให้มีการทำรายงานแจกแจงข้อมูลความต้องการจำเป็นเสนอแก่ ต้นสังกัด เพื่อประสานและส่งต่อความช่วยเหลือต่อไป

3) สถานศึกษาควรสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยทางวัฒนธรรม ทั้งด้านกายภาพและจิตภาพ โดยยินยอมให้ใช้ภาษาไทยและภาษาแม่ของเด็กกลุ่ม ทวี - พหุภาษาในการเรียนรู้และสื่อสารควบคู่กันไปอย่างสม่ำเสมอทั้งใน โรงเรียนและชุมชน เพื่อให้เกิดการยอมรับและเห็นคุณค่าความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม

4) สถานศึกษาคควรสนับสนุนด้านงบประมาณ แหล่งความรู้ และอำนวยความสะดวก ให้ครูมีประสบการณ์ในการได้ทดลองนวัตกรรมการสอนภาษาไทยใหม่ ๆ โดยใช้ภาษาแม่เป็นพื้นฐาน ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กกลุ่มทวี - พหุภาษาบนฐาน การวิจัยและพัฒนา ผ่านการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายหรือผู้เชี่ยวชาญในระดับ อุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

5) สถานศึกษาคควรพัฒนาความรู้และเพิ่มเติมทักษะแก่ครูในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบทวี - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน โดยครอบคลุมการออกแบบ และการจัดกิจกรรมทางภาษา การใช้สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความร่วมมือกับบุคลากรอง เพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถในการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของเด็กกลุ่มทวี - พหุภาษา ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมได้อย่างเหมาะสม

6) สถานศึกษาคควรพัฒนาครูด้านความรู้และทักษะที่เพียงพอในการจัดหา จัดทำ จัดเก็บสื่อประกอบการเรียนรู้แบบทวี - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องเรื่องราวหรือวัฒนธรรมครอบครัวของเด็ก กลุ่มชาติพันธุ์ ผ่านการพาคิดพาทำ

7) สถานศึกษาคควรสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสนับสนุนให้เกิดการช่วยเหลือ และร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับบุคลากรหรือชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก กลุ่มทวี - พหุภาษา พร้อม ๆ กับการส่งเสริมสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้น ระหว่างกัน

8) สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักใหม่แก่ครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องว่าการประเมินมีเป้าหมายที่ความสามารถด้านวิชาการของเด็กกลุ่มทวี - พหุภาษา เช่นเดียวกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายใต้ความหลากหลายของชาติพันธุ์ พร้อมทั้งจัดหาความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้สามารถประเมินความก้าวหน้าในการรู้หนังสือของเด็กตามสภาพจริงในห้องเรียนได้

9) สถานศึกษาควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนของเด็กกลุ่มทวี - พหุภาษา ในการเตรียมบุตรหลานก่อนเข้าโรงเรียน และระหว่างเรียน โดยส่งเสริมการใช้ภาษาไทยสลับกับภาษาแม่ของเด็กในการเรียนรู้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพื่อสร้างความตระหนักและความภูมิใจในตนเองและชุมชนของตน

10) สถานศึกษาควรสร้างกลไก กำหนดแนวทางที่เป็นรูปธรรม และอื้ออำนวยความสะดวกให้เกิดการมีส่วนร่วมแบบเป็นหุ้นส่วนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองหรือชุมชนเด็กกลุ่มทวี - พหุภาษา เพื่อเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนกับการรับรู้ภาษาที่บ้าน สร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการสนับสนุนการเรียนรู้ พัฒนาหรือช่วยความเข้มแข็ง และส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดความกลมเกลียว

บรรณานุกรม

มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์. (2562). พหุภาษา พื้นที่นวัตกรรมเชียงใหม่.

<https://www.youtube.com/watch?v=ynq956EbP2k&t=129s>

มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์. (2564). เอกสารประกอบหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแนวทางทวิ/พหุภาษาฯ ระดับชั้นอนุบาล 2. CMRU MOOC แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

<https://cmrumooc.teachable.com/p/2>

ยูนิเซฟ ประเทศไทย (2561). สะพานเชื่อมโยงไปสู่อนาคตอันสดใส: โครงการจัดการศึกษาแบบทวิ – พหุภาษา (ภาษาไทย-มลายูถิ่น) ในโรงเรียนเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.สุเทพ แก่งสันเทียะ

ดร.สวัสดิ์ ฤๅทอง

นางพัชราพรพรณ กฤษณจินดารุ่ง

เลขาธิการสภาการศึกษา

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาด้านปฐมวัย

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเภา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรดี ไชยกาล

อาจารย์ น้ำผึ้ง ทวีพรปฐมกุล

หัวหน้าโครงการ

นักวิจัยร่วม

นักวิจัยร่วม

นักวิจัยร่วม

นักวิจัยร่วม

บรรณาธิการเอกสาร

นางสาวดวงดาว อุทิศ

นางสาวรุ่งทิพย์ มานะกิจ

นางสาววศวัต ชูแสง

นางสาวสิริบุญ ทิพย์สิงห์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ๓๕

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ๓๕

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางพัชราพรพรณ กฤษณจินดารุ่ง

นางสาวศนิชา ภานโน

นางสาวสุภาพร แข็งสมุทร

นายอรุณพล ไชยบุรีรักษ์

นางสาวดวงดาว อุทิศ

นางสาวรุ่งทิพย์ มานะกิจ

นายพงศธร ยุติธ

นายปิ่นนัณษ พิชญพิมลมาศ

นายปรัชญากรณ์ ลครพล

นางสาวจิตาภา กรุณแสงเมื่อง

นายธนยศ ชูปวา

นางสาววิชชุดา ตันพรม

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาด้านปฐมวัย

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

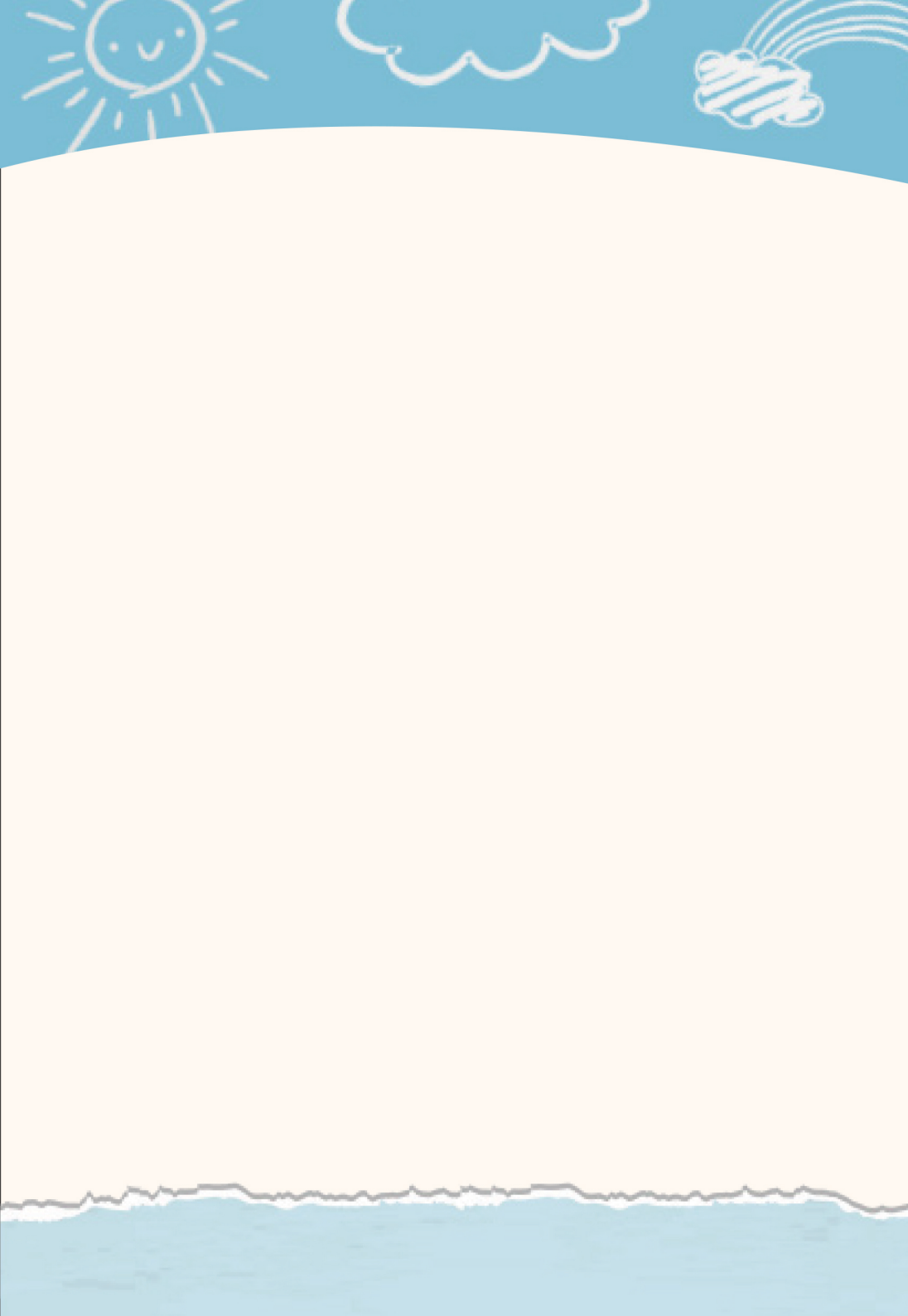
ผู้ช่วยนักวิชาการ

ผู้ช่วยนักวิชาการ

Note

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

หนังสือแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน
ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย

รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ - พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน
ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
99/20 ถนนสุโขทัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
Tel : (+66) 0 2668 7123 Fax : (+66) 0 2243 0082
www.onec.go.th